Contributed by Fréderic L.
maandag, 21 juni 2004 - Last Updated zaterdag, 25 april 2009

Jarenlang was de Rifondazione (PRC) voor menig radicaal-links activist het voorbeeld voor een geslaagde hergroepering, links van de sociaal-democratie. Vandaag kunnen we gelukkig nog een boel andere voorbeelden vinden. Het Links Blok in Portugal, de SSP in Schotland, Respect in Groot-Brittannië, de Socialist Alliance in Australië, … Rifondazione zelf maakt momenteel een forse koerswijziging door. Terwijl de partij zich tot voor kort identificeerde met het andersglobalisme en de strijd tegen de oorlog en het neoliberalisme, wil ze vandaag een alliantie aangaan met centrum links en koste wat kost mee in een volgende linkse regering stappen. De linkerzijde van de partij roert zich.

In 2002 verbond Rifondazione zich aan de andersglobalisten die hun kracht toonden in Genua in de zomer van 2001. Zo ontstond er er een zekere alliantie tussen de sterke Italiaanse arbeidersbeweging en de behoorlijk sterke beweging van de andersglobalisten. Men haalde uit naar het stalinisme dat onverenigbaar werd genoemd met het communisme en begreep eveneens dat het onmogelijk is om een echte massapartij voor het socialisme op te bouwen buiten de nieuwe sociale beweging, die zich in Italië vermengt met de traditionele arbeidersbeweging.

Toch kan vandaag niet gezegd worden dat ze zich aan deze beloften heeft kunnen houden. Rifondazione is een bijzondere partij. Ze vormt als het ware twee partijen. De PRC bestaat uit 90.000 leden en ongeveer 8000 activisten. Tweederde van die actieve leden zijn mensen van de oude kern, die voorheen actief waren in de Communistische Partij van Italië, die begin jaren negentig uit elkaar viel. Zij kijken nog steeds op naar de grote leider Togliatti, de man die van de jaren 40 tot de jaren 60 de PCI leidde. Strijdbare mensen maar gepokt en gemazeld in het reformisme. Het andere deel van de actieve leden bestaat uit jonge mensen waarvan de meerderheid maar de laatste drie à vier jaar in de partij kwamen via de sterke andersglobaliseringsbeweging. Het gaat om echte activisten voor wie de partij het politiek verlengstuk vormt van de beweging voor een andere wereld. De meesten voelen zich aangetrokken door Bertinotti.

Toen Bertinotti in 1998 de steun van Rifondazione aan de centrumlinkse regering van Prodi terugtrok, verwierf hij daarvoor een meerderheid binnen Rifondazione en de regering-Prodi kwam ten val. En ook toen hij in 2001 weigerde met centrumlinks een verkiezingsakkoord te sluiten, behield hij zijn meerderheid. De prijs daarvoor was dat de rechtse alliantie van Ber-lusconi met minder stemmen dan links en centrumlinks te-samen aan de macht kwam. Bij de komende verkiezingen wil Bertinotti doen wat hij toen weigerde- een ak-koord tekenen met centrumlinks. Maar hij gaat nu verder dan ooit tevoren: hij belooft dat Rifondazione hoe dan ook zal deelnemen aan de volgende regering als centrumlinks wint. En opnieuw behaalde Bertinotti hierrond een meerderheid, al steunde hij dit keer op de rechterzijde van de partij.

Het gaat hier dus om een draai naar rechts, gezien de partij haar autonome positie aan de kant schuift en haar eerste loyauteit, nl. die aan de sterke beweging tegen de oorlog en het neoliberalisme inruilt voor een waterdichte loyauteit aan centrumlinks. Die draai is er natuurlijk niet zomaar ge-komen. Het belangrijkste element is de oorlogszuchtige, asociale en corrupte regering-Berlusconi. Italië is tot op het bot verdeeld: aan de ene kant Berlusconi en aan de andere kant centrumlinks, dat zich weet te identificeren met de cultuur van het antifascistische verzet. Naast afkeer van Berlusconi gaan er ook pure electorale redenen schuil achter de rechtse draai van Bertinotti. Electoraal is Rifondazione sinds de opkomst van het andersglobalisme niet vooruitgegaan, maar op een procent of vier-vijf blijven steken. Bovendien meent Bertinotti dat de beweging voor een andere wereld te weinig resultaten en overwinningen

boekte. Nu Rifondazione zelf niet tot een doorbraak in staat lijkt, stuurt Bertinotti dus aan op een offensief dat tot doel heeft om het politiek karakter van centrumlinks te wijzigen. Ten slotte doet ook de communistische oorsprong van Rifondazione zich in Bertinotti's ambities gelden. De oude Togliatti was niet voor niets de uitvinder van het idee van het 'historisch compromis', dat het communisme zelfs met de christen-democratie meende te kunnen verzoenen. Voor de oude kaders is de nieuwe koers van Bertinotti een terugkeer naar de oude vertrouwde tactiek.

De stroming van de Vierde Internationale, Bandierra Rossa (BR), bekampt deze draai. BR verzet zich niet tegen een electorale alliantie van links tegen de rechterzijde en de regering Berlusconi maar stelt voor om achteraf gewoon in het parlement te kijken welke regering er kan gevormd worden rond welk akkoord. Bandierra Rossa wil de eisen van de sociale bewegingen als uitgangspunt nemen. Indien Prodi deze eisen niet wil overnemen dan kan er ook geen sprake zijn van een programmatische samenwerking. Het heeft geen zin om je nu reeds akkoord te verklaren met een regeringsvorming met centrumlinks, als je weet dat die de neoliberale politiek niet wil stoppen. Integendeel Rifondazione dreigt zich zo helemaal terug los te maken van de geradicaliseerde strijd in Italië.

Bertinotti vergist zich volgens BR als hij denkt dat de politiek de zwakheid van de bewegingen kan compenseren. Het hoofdprobleem blijft: hoe de sociale bewegingen te versterken en hoe het verzet, de stakingen, de protesten te organiseren. Toch blijft de PRC blijft echter een uniek project van opbouw van een nieuwe linkse arbeiderspartij. Zoiets geef je niet zomaar uit handen. Daarom zal onze stroming de strijd aanbinden binnen de partij. Rifondazione is ook onze partij!

De Vierde Internationale in Italië

Bandierra Rossa, de zusterorganisatie van de SAP in Italië, maakt deel uit van de meerderheid van de PRC sinds het congres van 2002. Het gaat om een pluralistische meerderheid, die voortkomt uit zeer uiteenlopende historische ervaringen. Het is een verzameling van militanten die zich tijdens de afgelopen tien jaar schaarden rond Bertinotti, militanten van DP (Democracia Proletaria, een fusie van verschillende revolutionair-linkse stromingen), onze kameraden van Bandierra Rossa en een kleine stroming van 'orthodox-communisten'. Momenteel steunt Bertinotti dus op een andere meerderheid om zijn draai te kunnen maken. Bandierra Rossa zit mee in de nationale leiding van Rifondazione en telt heel wat actieve kaders van de partij én van de jong-communisten in haar rangen. Ook de adjunct hoofdredacteur van dagblad 'Liberazione' is een lid van de Vierde Internationale.